

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Aleše Nezdařila a soudkyň Mgr. Markéty Jiráskové a JUDr. Blanky Trávníkové ve věci

žalobkyně: **Nárokuj s. r. o.**, IČO 095 14 678
sídlem Karlova 471, 698 01 Veselí nad Moravou
zastoupena advokátem JUDr. Rostislavem Puklem
sídlem Svatoplukova 519, 698 01 Veselí nad Moravou

proti
žalované: **PROFI CREDIT Czech, a. s.**, IČO 618 60 069
sídlem Klimentská 1216/46, 110 00 Praha 1
zastoupena advokátem JUDr. Ervínem Perthenem, MBA
sídlem Velké náměstí 135/19, 500 03 Hradec Králové

o zaplacení 25 661 Kč s příslušenstvím,

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 6. května 2020, č. j. 19 C 103/2019-67,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se potvrzuje.**
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů odvolacího řízení 2 952,40 Kč k rukám zástupce žalobkyně JUDr. Rostislava Pukla, advokáta, do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem uložil soud I. stupně žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 25 661 Kč s 9,75 % úrokem z prodlení od 27. 6. 2019 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I.) a současně uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení v částce 40 917,31 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně (výrok II.).

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Barchánková.

2. Rozhodl tak o žalobě, kterou se právní předchůdkyně žalobkyně (Zdeňka V.) po žalované domáhala vydání bezdůvodného obohacení ve výši 25 661 Kč s odůvodněním, že plnila žalované celkem 155 663 Kč na základě čtyř neplatných smluv o spotřebitelském úvěru, zatímco jí žalovaná poskytla úvěry v celkové výši 130 002 Kč.
3. Soud I. stupně vyšel ze zjištění, že právní předchůdkyně žalobkyně Zdeňka V. jako úvěrovaná a žalovaná jako úvěrující uzavřely dne 2. 11. 2016 smlouvu o úvěru č. 9101069837 (dále „smlouva č. 1“), dne 26. 6. 2017 smlouvu o úvěru č. 9102051322 (dále „smlouva č. 2“), dne 20. 11. 2017 smlouvu o úvěru č. 9102087678 (dále „smlouva č. 3“) a dne 19. 3. 2018 smlouvu o úvěru č. 91020116092 (dále „smlouva č. 4“). Právní předchůdkyni žalobkyně byly žalovanou poskytnuty částky dne 7. 11. 2016 ve výši 40 001 Kč, dne 26. 6. 2017 ve výši 50 001 Kč, dne 19. 3. 2018 ve výši 16 000 Kč a na čtvrtý úvěr ve výši 24 000 Kč. Ke každé ze smluv byl vyplněn před smluvní formulář, v němž byly popsány náklady předmětného spotřebitelského úvěru RPSN – u smlouvy č. 1 činila výpůjční úvěrová sazba 84,90 %, u smlouvy č. 2 66,71 %, u smlouvy č. 3 151,57 % a u smlouvy č. 4 167,91 %. Právní předchůdkyně žalobkyně dále podepsala předtištěné formuláře s názvem „Rozhodčí smlouva“, „Před smluvní informace“ a „Prohlášení o splnění informační povinnosti úvěrujícího“. Úvěr č. 1 byl zesplatněn po 60 denním prodlení právní předchůdkyně žalobkyně se splácením ke dni 10. 10. 2018, úvěr č. 2 byl zesplatněn po 60 denním prodlení právní předchůdkyně žalobkyně se splácením ke dni 26. 5. 2019, úvěr č. 3 byl zesplatněn ke dni 24. 3. 2019 a úvěr č. 4 byl zesplatněn ke dni 31. 3. 2019.
4. Soud I. stupně po zhodnocení listinných důkazů učinil skutkový závěr, že žalovaná poskytla právní předchůdkyni žalobkyně opakovaně, celkem čtyřikrát v rozmezí 3 let úvěr v celkové výši 130 002 Kč, aniž by objektivně zhodnotila její finanční a majetkovou situaci, aniž by si opatřila podklady pro objektivní hodnocení úvěruschopnosti právní předchůdkyně žalobkyně. Přehlížela u všech čtyř úvěrů skutečnost, že právní předchůdkyně žalobkyně nedoložila výši svých nákladů na bydlení. Právní předchůdkyně žalobkyně uhradila žalované z titulu úvěrových smluv celkem částku 155 663 Kč, v průběhu roku 2018 se dostala postupně do prodlení se splácením úvěrů, žalovaná úvěry zesplatnila. Právní předchůdkyně žalobkyně uplatnila vůči žalované nárok z bezdůvodného obohacení ve výši 25 661 Kč a vyzvala žalovanou k její úhradě.
5. Na podkladě těchto skutkových zjištění soud I. stupně uzavřel s odkazem na § 2991 odst. 1 a 2, § 2993 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále i jen „o. z.“), a § 3 odst. 1 písm. c), § 86 odst. 1 a 2, § 87 odst. 1 zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, že žaloba je důvodná. Uvedl, že žalovaná neprokázala, že zákonem předvídaným způsobem posoudila úvěruschopnost právní předchůdkyně žalobkyně. Dle soudu I. stupně již z prostého posouzení těch mála skutečností, které žalovaná o právní předchůdkyni žalobkyně objektivně zjistila, vyplývá, že jí poskytnuté úvěry nezadržitelně uvrhnou do dluhové pasti. Při čistém příjmu kolem 13 000 Kč bylo nereálné dlouhodobě splácet závazky ve výši narostlé přibližně k 5 000 Kč měsíčně, přičemž žalovaná ani neověřila, jaké jsou skutečné náklady právní předchůdkyně žalobkyně na bydlení, dopravu do zaměstnání, případně jaké další nezbytné náklady vynakládá. Žalovaná dle soudu I. stupně ignorovala hodnocení, které jí přinesly výpisy z NRKI (Nebankovní registr klientských informací), které od počátku úvěruschopnost právní předchůdkyně žalobkyně nehodnotily dobře. Skutečnost, že právní předchůdkyně žalobkyně po značně dlouhou dobu poskytnuté úvěry splácela, na tomto závěru nic nemění, není nic známo o způsobu, jakým se právní předchůdkyně žalobkyně se svými závazky vypořádala, o případných jejích dalších dluzích a o prodeji nemovitosti, která časově souvisela s neplněním jejích závazků vůči žalované. Nepominutelnou okolností tohoto případu je dle soudu I. stupně nepochybně nedostatečná finanční gramotnost právní předchůdkyně žalobkyně, s níž k nabídce úvěrů od žalované přistoupila a podepsala řadu dokumentů, v nichž jen takové informace, aby nic očividně nebránilo poskytnutí úvěru, ačkoli poskytnutí úvěru ve skutečnosti nebylo konstruktivním řešením situace právní předchůdkyně žalobkyně.

6. Soud I. stupně i s přihlédnutím k judikatuře (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 7. 2018, sp. zn. 33 Cdo 2178/2018) dospěl k závěru, že předmětné úvěrové smlouvy jsou neplatné, proto je žalovaná povinna vydat majetkový prospěch, který získala plněním bez právního důvodu (§ 2991 o. z.). Z uvedeného důvodu soud I. stupně žalobě vyhověl a uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni 25 661 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 27. 6. 2019 v souladu s § 1970 odst. 1 o. z., ve spojení s nařízením vlády č. 351/2013 Sb., když výzva k vydání bezdůvodného obohacení byla žalované doručena 19. 6. 2019 se lhůtou k úhradě 7 dnů od doručení výzvy.
7. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud I. stupně s poukazem na § 142 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), tak, že přiznal úspěšné žalobkyni nárok na náhradu nákladů řízení v částce 40 917,31 Kč. Uvedl, že náklady sestávají ze zaplaceného soudního poplatku v částce 1 027 Kč a nákladů zastoupení advokátem, kterému náleží odměna stanovená dle § 6 odst. 1 a § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „AT“), z tarifní hodnoty ve výši 25 661 Kč sestávající z částky 2 140 Kč za každý z devíti úkonů uvedených v § 11 odst. 1 AT (převzetí zastoupení, předžalobní výzva k plnění s rozbořem, sepis žaloby, písemné vyjádření ve věci samé ze dne 20. 12. 2019, 15. 1. 2020 a 27. 4. 2020, zastoupení při soudním jednání dne 15. 1. 2019 a 29. 4. 2019), polovina odměny dle § 11 odst. 2 písm. f) ve výši 1 070 Kč za účast při vyhlášení rozsudku včetně paušálních náhrad výdajů po 300 Kč dle § 13 odst. 4 AT, z cestovného k jednání soudu dne 15. 1. 2019 osobním automobilem Škoda Rapid RZ xxx se spotřebou 4,9 l benzínu na 100 km a amortizaci vozu 4,20 Kč/km, 558 km z Veselí nad Moravou do Prahy a zpět, z náhrady za ztrátu času cestou za 7 hodin 20 minut jízdy, tj. 4 818,60 Kč a shodnou náhradu za cestovné a ztrátu času k jednání soudu 29. 4. 2020. Vynakládat cestovné na účast při vyhlášení rozsudku soud I. stupně nepovažoval za účelné, takový úkon bylo dobře možné zajistit substitucí, ostatně nebylo prokázáno, že právní zástupce žalobkyně cestoval z Veselí nad Moravou výlučně kvůli vyhlášení rozsudku, proto náhradu cestovného účtovanou za den 6. 5. 2020 soud I. stupně nepřiznal. Soud I. stupně dále uvedl, že náhrada sestává z daně z přidané hodnoty, jíž je právní zástupce žalobkyně plátcem, ve výši 21 % z částky 33 994,19 Kč ve výši 6 923,12 Kč. Lhůtu k plnění soud I. stupně stanovil v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř.
8. Žalovaná napadla rozsudek soudu I. stupně včasným a přípustným odvoláním z důvodů uvedených v § 205 odst. 2 písm. e) a g) o. s. ř., tedy že soud I. stupně dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním, a že jeho rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Dle žalované soud I. stupně nesprávně posuzoval otázku hodnocení úvěruschopnosti právní předchůdkyně žalobkyně, když toto hodnocení činí paušálně ke všem čtyřem úvěrovým smlouvám, ač následně konstatoval, že právní předchůdkyně žalobkyně byla schopna po značně dlouhou dobu poskytnuté úvěry splácet. Žalovaná namítala, že hodnocení úvěruschopnosti by se mělo posuzovat u každé úvěrové smlouvy zvlášť, neboť majetková situace právní předchůdkyně žalobkyně nebyla při uzavření každé jednotlivé smlouvy shodná. Žalovaná dále poukázala na § 3002 odst. 2 o. z. a dovodila, že právní předchůdkyně žalobkyně by měla vydat žalované náhradu za užívání peněžních prostředků, které jí byly poskytnuty na základě úvěrových smluv v celkové výši 9 042,57 Kč, a tuto svou pohledávku započítala proti pohledávce právní předchůdkyně žalobkyně. Žalovaná k výši své pohledávky uvedla, že v případě smlouvy o úvěru č. 9101069837, při umořování jistiny a použití sazby ARAD 9,80 % p. a. obvyklé v listopadu 2016 u bank, by odměna za užívání činila 3 158,69 Kč, v případě smlouvy o úvěru č. 9102051322, při umořování jistiny a použití sazby ARAD 8,63 % p. a. obvyklé v červnu 2017 u bank, by odměna za užívání činila 3 995,15 Kč, v případě smlouvy o úvěru č. 9102087678, při umořování jistiny a použití sazby ARAD 8,37 % p. a. obvyklé v listopadu 2017 u bank, by odměna za užívání činila 1 203,46 Kč a v případě smlouvy o úvěru č. 9102116092, při umořování jistiny a použití sazby ARAD 8,19 % p. a. obvyklé v březnu 2018 u bank, by odměna za užívání činila 685,27 Kč. Žalovaná navrhl, aby odvolací soud změnil

napadený rozsudek soudu I. stupně tak, že se žaloba zamítá, a aby uložil žalobkyni povinnost zaplatit žalované náklady řízení před soudy obou stupňů.

9. Právní předchůdkyně žalobkyně se k odvolání žalované vyjádřila tak, že s ním nesouhlasí. Uvedla, že soud I. stupně posoudil každou jednotlivou úvěrovou smlouvu a přezkoumal, jakým způsobem žalovaná posuzovala úvěruschopnost právní předchůdkyně žalobkyně. Bylo prokázáno, že žalovaná ignorovala výpisy z NRKI, které od počátku nehodnotily úvěruschopnost právní předchůdkyně žalobkyně dobře. Pokud by žalovaná opravdu řádně zkoumala úvěruschopnost právní předchůdkyně žalobkyně, úvěry by v zájmu své vlastní ochrany v žádném případě neposkytla. Právní předchůdkyně žalobkyně se nade vši pochybnost už v době uzavření první úvěrové smlouvy ocitla v dluhové spirále, kdy si byla nucena brát nové a nové úvěry, jen aby byla schopna splácet úvěry předchozí. To je dle právní předchůdkyně žalobkyně také důvod, proč v databázi SOLUS není negativní výsledek, a proč právní předchůdkyně žalobkyně všechny úvěry řádně splácela. Právní předchůdkyně žalobkyně nakonec reagovala na požadavek žalované na náhradu za užívání dle § 3002 odst. 2 o. z. tak, že to byla právě žalovaná, kdo měla s odbornou péčí posoudit úvěruschopnost právní předchůdkyně žalobkyně, a pokud tak neučinila, nemůže být její pochybení, které mělo za následek neplatnost smluv, případně kladeno k tíži žalobkyně. Právní předchůdkyně žalobkyně navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně potvrdil a uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni náklady odvolacího řízení.
10. Právní předchůdkyně žalobkyně oznámila dne 23. 11. 2020 odvolacímu soudu, že dne 17. 11. 2020 došlo k postoupení její pohledávky na jinou osobu, proto navrhla, aby bylo rozhodnuto o tom, že v řízení bude na místo žalobkyně pokračováno s jejím právním nástupcem společností Nárokuj s. r. o., IČO 095 14 678, se sídlem Karlova 471, 698 01 Veselí nad Moravou. Zároveň připojila smlouvu o postoupení pohledávek ze dne 17. 11. 2020 a souhlas nabyvatele práva se vstupem do řízení na místo žalobkyně ze dne 23. 11. 2020. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2020, č. j. 91 Co 224/2020-113 bylo jejímu návrhu vyhověno.
11. Odvolací jednání bylo nařizeno na den 27. 1. 2021 v 11.00 hod. K tomuto jednání se včas dostavil pouze zástupce žalované. Zástupce žalobkyně se telefonicky omluvil s tím, že má zpoždění a dorazí o cca 30 minut později. Odvolací soud proto postupoval podle § 101 odst. 3 o. s. ř., za použití § 211 o. s. ř. a spornou věc projednal a rozhodl v nepřítomnosti žalobkyně, vycházející přitom z obsahu spisu a provedených důkazů.
12. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek soudu I. stupně, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř.), a poté, kdy částečně doplnil a částečně zopakoval dokazování dle § 213 odst. 3 o. s. ř. (hodnocením klienta ze dne 2. 11. 2016, dne 23. 6. 2017, dne 16. 11. 2017 a dne 13. 3. 2018 včetně jejich příloh), shledal, že odvolání žalované není důvodné.
13. Z hodnocení klienta ze dne 2. 11. 2016 ke smlouvě č. 9101069837 odvolací soud zjistil, že žalovaná ručně upravila již předtištěné údaje u příjmů a výdajů právní předchůdkyně žalobkyně Zdeňky V. (dále i jen „úvěrovaná“) tak, že čistý měsíční příjem úvěrované ve výši 14 000 Kč byl upraven na částku 13 590 Kč, přesto v kolonce „celkem příjmy“ byla ponechána částka 14 000 Kč. Ve výdajích je předtištěná částka 3 800 Kč (výdaje úvěrovaného + manžela), částka 0 Kč (počet nezaopatřených dětí x 2 000 Kč) byla opravena na částku 2 000 Kč, částka 4 000 Kč (inkaso, doprava, ostatní), u spoření, splátek jiných půjček a splátky PROFI CREDIT Czech a. s. byly předtištěny částky 0 Kč. Předtištěná částka 6 200 Kč (volné zdroje) byla upravena na částku 3 790 Kč a koeficient „K“ ve výši 2,70 byl upraven na 1,649. Z listiny dále vyplývá, že se jedná o nový úvěr (není souběh s jinou smlouvou), že úvěrovaná je rozvedená, od 1. 4. 2016 zaměstnaná u firmy xxx s výkonem práce v xxx, má vlastní bydlení na adrese xxx, xxx a že inkaso nebylo doloženo. Úvěrovaná předložila pracovní smlouvu, mzdové listy z července 2016 (čistá mzda 13 609 Kč) a ze září 2016 (čistá mzda 13 572 Kč) a výpisy z účtu za období od 24. 8. do 23. 9. 2016 a od 24. 9. do 21. 10. 2016, které jsou ofoceny tak, že z nich nelze zjistit konkrétní pohyby na účtu, pouze přijetí mzdy od firmy xxx a platba ve výši 2 166 Kč na účet PROFI CREDIT

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Barchánková.

Czech a. s. dne 12. 9. 2016. Zůstatek na účtu ke dni 21. 10. 2016 činil 1 614 Kč. Úvěrovaná dosáhla dle NRKI skóre 255, byla proto zařazena do kategorie I., kdy je vyšší riziko splácení úvěru, úvěr je výrazněji limitován výší vyplacené částky, případně zamítán. Žádost úvěrované o poskytnutí úvěru ve výši 40 001 Kč byl žalovanou schválen.

14. Z hodnocení klienta ze dne 23. 6. 2017 ke smlouvě č. 9102051322 odvolací soud zjistil, že žalovaná ručně upravila již předtištěné údaje u příjmů a výdajů úvěrované Zdeňky V. tak, že čistý měsíční příjem úvěrované ve výši 14 000 Kč byl upraven na částku 13 101 Kč, přesto v kolonce „celkem příjmy“ byla ponechána částka 14 000 Kč. Ve výdajích je předtištěná částka 3 410 Kč (klient životní minimum), částka 1 500 Kč (bydlení, nájemné, inkaso), částka 500 Kč (doprava, kurzy, záliby), částka 2 299 Kč (splátka PROFÍ CREDIT Czech a. s.), částka 1 000 Kč (rezerva) a u spoření a splátek jiných půjček byly předtištěny částky 0 Kč. Předtištěná částka 5 291 Kč (volné zdroje) nebyla upravena. Z listiny dále vyplývá, že se jedná o nový úvěr, jde o souběh se smlouvou č. 9101069837, že úvěrovaná je rozvedená, od 1. 4. 2016 je zaměstnaná u firmy xxx, má vlastní bydlení a že inkaso nebylo doloženo. Úvěrovaná předložila pracovní smlouvu a mzdové listy z dubna 2017 (čistá mzda 12 779 Kč) a z května 2017 (čistá mzda 13 424 Kč). Úvěrovaná dosáhla dle NRKI skóre 343, byla proto zařazena do kategorie II., kdy je střední riziko splácení úvěru a úvěr bývá limitován výší vyplacené částky. Žádost úvěrované o poskytnutí úvěru ve výši 50 001 Kč byl žalovanou schválen.
15. Z hodnocení klienta ze dne 16. 11. 2017 ke smlouvě č. 9102087678 odvolací soud zjistil, že jsou v něm uvedeny již předtištěné údaje o příjmu a výdajích úvěrované Zdeňky V., a to čistý měsíční příjem ve výši 13 355 Kč, výdaje tvoří 3 410 Kč (klient životní minimum), částka 1 600 Kč (bydlení, nájemné, inkaso), částka 200 Kč (doprava, kurzy, záliby), částka 4 798 Kč (splátka PROFÍ CREDIT Czech a. s.), částka 1 000 Kč (rezerva), částka 300 Kč (spoření) a částka 0 Kč (splátky jiných půjček). Volné zdroje jsou vyčísleny částkou 2 047 Kč. Z listiny dále vyplývá, že se jedná o nový úvěr, jde o souběh se smlouvami č. 9101069837 a č. 9102051322, že úvěrovaná je rozvedená, od 1. 4. 2016 je zaměstnaná u firmy xxx, má vlastní bydlení a že inkaso nebylo doloženo. Úvěrovaná předložila potvrzení zaměstnavatele o průměrném čistém měsíčním příjmu za posledních 6 měsíců ve výši 13 355 Kč, mzdové listy ze září 2017 (čistá mzda 14 869 Kč) a z října 2017 (čistá mzda 14 227 Kč) a výpis z běžného účtu s konečným zůstatkem ke dni 30. 9. 2017 ve výši 131,58 Kč, souhrn příjmů přijatých na účet za měsíc září 2017 činil 29 641 Kč a souhrn výdajů částku 30 949 Kč. Úvěrovaná dosáhla dle NRKI skóre 253, byla proto zařazena do kategorie I., kdy je vyšší riziko splácení úvěru, úvěr je výrazněji limitován výší vyplacené částky, případně zamítán. Žádost úvěrované o poskytnutí úvěru ve výši 24 000 Kč byl žalovanou schválen.
16. Z hodnocení klienta ze dne 13. 3. 2018 ke smlouvě č. 9102116092 odvolací soud zjistil, že jsou v něm uvedeny již předtištěné údaje o příjmu a výdajích úvěrované Zdeňky V., a to čistý měsíční příjem ve výši 14 900 Kč, který byl ručně opraven na částku 14 574 Kč, přesto je u celkových příjmů uvedena částka 14 900 Kč. Výdaje tvoří 3 410 Kč (klient životní minimum), částka 1 000 Kč (bydlení, nájemné, inkaso), částka 0 Kč (doprava, kurzy, záliby), částka 6 765 Kč (splátka PROFÍ CREDIT Czech a. s.), částka 1 000 Kč (rezerva), částka 0 Kč (spoření) a částka 0 Kč (splátky jiných půjček). Volné zdroje jsou vyčísleny částkou 2 725 Kč. Z listiny dále vyplývá, že se jedná o nový úvěr, jde o souběh se smlouvami č. 9101069837, č. 9102051322 a č. 9102087678, že úvěrovaná je rozvedená, od 1. 4. 2016 je zaměstnaná u firmy xxx, bydlí u rodičů a že inkaso nebylo doloženo. Úvěrovaná předložila mzdové listy z prosince 2017 (čistá mzda 14 479 Kč) a z ledna 2018 (čistá mzda 14 670 Kč) a výpis z běžného účtu s konečným zůstatkem ke dni 28. 2. 2018 ve výši 470 Kč, souhrn příjmů přijatých na účet za měsíc únor 2018 činil 47 328 Kč a souhrn výdajů částku 49 018 Kč. Skóre úvěrované nebylo dle NRKI vypočteno, byl pouze uveden kód příznaku 16, což znamenalo, že klientova smlouva je hodnocena jako špatná. Žádost úvěrované o poskytnutí úvěru ve výši 16 000 Kč byl žalovanou schválen.

17. Odvolací soud konstatuje, že soud I. stupně si pro své rozhodnutí opatřil dostatek důkazů, z kterých čerpal správná skutková zjištění o tom, že žalovaná před uzavřením veškerých posuzovaných úvěrových smluv č. 9101069837, č. 9102051322, č. 9102087678 a č. 9102116092 řádně neposoudila úvěruschopnost právní předchůdkyně žalobkyně, neboť si neověřila, jaké jsou její skutečné náklady na bydlení, dopravu do zaměstnání, případně jaké další nezbytné náklady vynakládá, a že ignorovala nedobré hodnocení úvěrované podle NRKI.
18. Takto správně zjištěný skutkový stav posoudil soud I. stupně příslušným způsobem i po stránce právní, aplikuje přitom (správně) příslušná ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník a zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění účinném od 1. 12. 2016, vyjma první úvěrové smlouvy č. 9101069837, která byla uzavřena ještě za účinnosti zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění účinném do 30. 11. 2016. Platnost první smlouvy o úvěru proto bylo třeba hodnotit po právní stránce podle § 9 odst. 1 zákona č. 145/2010 Sb. Toto pochybení však nemělo vliv na věcnou správnost napadeného rozsudku. Odvolací soud se tak se závěry soudu I. stupně (skutkovými a vesměs i právními) jako správnými ztotožňuje a v podrobnostech na ně pro stručnost odůvodnění svého rozhodnutí odkazuje.
19. Soud I. stupně při hodnocení otázky, zda žalovaná před uzavřením každé jednotlivé úvěrové smlouvy, které byly spotřebitelským úvěrem, postupovala v souladu s § 9 odst. 1 zákona č. 145/2010 Sb., resp. s § 86 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, tedy zda s odbornou péčí posoudila schopnost právní předchůdkyně žalobkyně splácet spotřebitelský úvěr, vycházel z judikatury vyšších soudů (např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 7. 2018, sp. zn. 33 Cdo 2178/2018), která je ustálena v názoru, že věřitel této své povinnosti nedostojí, vyjde-li z objektivně nedoloženého osobního prohlášení dlužníka o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech, neboť dostatečnými nejsou míněny informace získané toliko od spotřebitele. Na tom nic nemění, že dlužník není evidován v databázích dlužníků.
20. Žalovaná ve svém podání ze dne 6. 2. 2020, kterým reagovala na výzvu soudu I. stupně ve smyslu § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř., aby tvrdila a prokázala, že splnila svou povinnost zjišťovat úvěruschopnost žalobkyně (resp. její právní předchůdkyně), uvedla, že u první úvěrové smlouvy č. 9101069837 na částku 40 001 Kč (splatné ve 48 měsíčních splátkách po 2 299 Kč) vyšla z příjmu úvěrované ve výši 13 590 Kč, z měsíčních nákladů úvěrované ve výši 9 800 Kč, úvěrovaná tak měla dle žalované volné zdroje ve výši 3 790 Kč. Žalovaná dále uvedla, že při hodnocení úvěruschopnosti klienta vycházela z údajů uvedených klientem, neboť nemá objektivní možnost si sdělené údaje ověřit, a dále ověřila klienta v databázích SOLUS a NRKI.
21. Odvolací soud konstatuje, že úvěrovaná předložila žalované pracovní smlouvu a mzdové listy, z nichž vyplynula čistá mzda úvěrované ve výši 13 590 Kč měsíčně. Z výpisů z účtu úvěrované za období od 24. 8. do 21. 10. 2016 nelze zjistit konkrétní pohyby na účtu, kromě přijetí mzdy a platba úvěrované ve výši 2 166 Kč na účet PROFÍ CREDIT Czech a. s., který však žalovaná nijak v hodnocení klienta nezohlednila. Volné zdroje úvěrované tak nemohly činit 3 790 Kč, z kterých měla úvěrovaná splácet úvěr ve výši 2 299 Kč, ale pouze 1 624 Kč. Žalovaná si od úvěrované nevyžádala žádné podklady, z kterých by mohla zjistit skutečnou výši nutných měsíčních výdajů úvěrované spojených s bydlením, cestováním do zaměstnání z xxx do xxx, pojištěním, apod. Žalovaná navíc ignorovala hodnocení úvěrované v systému NRKI, dle kterého měla být žádost o poskytnutí úvěru zamítnuta, riziko neschopnosti úvěr splácet bylo značně vysoké. Závěr soudu I. stupně o neplatnosti úvěrové smlouvy č. 9101069837 z důvodu neposouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr s odbornou péčí (§ 9 odst. 1 zákona č. 145/2010 Sb.), je proto správný.
22. Žalovaná dále uvedla, že u druhé úvěrové smlouvy č. 9102051322 na částku 50 001 Kč (splatné ve 48 měsíčních splátkách po 2 499 Kč) vyšla z příjmu úvěrované ve výši 14 000 Kč, z měsíčních nákladů úvěrované ve výši 7 709 Kč a z rezervy ve výši 1 000 Kč, úvěrovaná tak měla dle

žalované volné zdroje ve výši 5 291 Kč. Při hodnocení úvěruschopnosti klienta vycházela z údajů uvedených klientem a dále ověřila klienta v databázích SOLUS a NRKI.

23. Odvolací soud konstatuje, že úvěřovaná předložila žalované pouze pracovní smlouvu a mzdové listy, z nichž vyplynula čistá mzda úvěřované ve výši 13 100 Kč měsíčně, což žalovaná sice ručně vepsala do listiny „hodnocení klienta“, přesto poté vycházela z již předtištěného příjmu ve výši 14 000 Kč. Volné zdroje úvěřované proto nemohly činit 5 291 Kč, ale maximálně 4 291 Kč. Žalovaná si od úvěřované opět nevyžádala žádné podklady, z kterých by mohla zjistit skutečnou výši nutných měsíčních výdajů úvěřované. Odvolací soud navíc poukazuje na to, že ačkoliv se u úvěřované nezměnila forma bydlení od doby, kdy žádala žalovanou o poskytnutí předchozího úvěru dne 2. 11. 2016, a kdy je u nákladů na bydlení a dopravu uvedena částka 4 000 Kč, tak o 6 měsíců později dne 23. 6. 2017 je již u nákladů na bydlení uváděna pouze částka 1 500 Kč + 500 Kč ostatní výdaje (doprava, kurzy, záliby). Odvolací soud má za to, že tak výrazné snížení nákladů na bydlení nemohlo odpovídat realitě, ale bylo sníženo záměrně (stejně tak bylo záměrně vycházeno z příjmu úvěřované ve výši 14 000 Kč, ačkoliv prokazatelně dosahoval pouze výše 13 100 Kč) za účelem získání příznivějšího hodnocení úvěřované v systému NRKI, kdy úvěřovaná byla nepochopitelně hodnocena nepatrně lépe, než v případě předchozího úvěru v situaci, kdy bylo uváděno, že žádný jiný úvěr nesplácí. Závěr soudu I. stupně o neplatnosti úvěrové smlouvy č. 9102051322 z důvodu neposouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr s odbornou péčí (§ 87 odst. 1 zákona č. 257/2016 Sb.), je proto správný.
24. U třetí úvěrové smlouvy č. 9102087678 na částku 24 000 Kč (splatné ve 48 měsíčních splátkách po 1 967 Kč) žalovaná uvedla, že vyšla z příjmu úvěřované ve výši 13 355 Kč, z měsíčních nákladů úvěřované ve výši 10 308 Kč a z rezervy ve výši 1 000 Kč, úvěřovaná tak měla dle žalované volné zdroje ve výši 2 047 Kč. Při hodnocení úvěruschopnosti klienta vycházela z údajů uvedených klientem a dále ověřila klienta v databázích SOLUS a NRKI.
25. Odvolací soud konstatuje, že úvěřovaná předložila žalované potvrzení zaměstnavatele o výši příjmu a mzdové listy, z nichž vyplynula čistá mzda úvěřované ve výši 13 355 Kč měsíčně. Žalovaná si od úvěřované opět nevyžádala žádné podklady, z kterých by mohla zjistit skutečnou výši nutných měsíčních výdajů úvěřované. Z výpisu z účtu úvěřované za září 2017 nelze zjistit konkrétní pohyby na účtu, pouze to, že příjmy na účtu byly nižší než výdaje. U nákladů na bydlení při stejné formě bydlení je uvedena pouze částka 1 600 Kč + 200 Kč ostatní výdaje (doprava, kurzy, záliby), splátky na další úvěry od žalované činily již 4 798 Kč měsíčně. Z údajně volných zdrojů ve výši 2 047 Kč měla být úvěřovaná dle žalované schopna splácet další úvěrovou splátku ve výši 1 967 Kč. Žalovaná zcela ignorovala hodnocení úvěřované v systému NRKI, dle kterého měla být žádost o poskytnutí úvěru zamítnuta, riziko neschopnosti úvěr splácet bylo značně vysoké. Závěr soudu I. stupně o neplatnosti úvěrové smlouvy č. 9102087678 z důvodu neposouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr s odbornou péčí (§ 87 odst. 1 zákona č. 257/2016 Sb.), je proto správný.
26. Nakonec žalovaná ke čtvrté úvěrové smlouvě č. 9102116092 na částku 16 000 Kč (splatné v 18 měsíčních splátkách po 1 774 Kč) uvedla, že vyšla z příjmu úvěřované ve výši 14 900 Kč, z měsíčních nákladů úvěřované ve výši 11 175 Kč a z rezervy ve výši 1 000 Kč, úvěřovaná tak měla dle žalované volné zdroje ve výši 2 725 Kč. Při hodnocení úvěruschopnosti klienta vycházela z údajů uvedených klientem a dále ověřila klienta v databázích SOLUS a NRKI.
27. Odvolací soud konstatuje, že úvěřovaná předložila žalované pouze mzdové listy, z nichž vyplynula čistá mzda úvěřované ve výši 14 574 Kč měsíčně, což žalovaná sice ručně vepsala do listiny „hodnocení klienta“, přesto poté vycházela z již předtištěného příjmu ve výši 14 900 Kč. Žalovaná si od úvěřované opět nevyžádala žádné podklady, z kterých by mohla zjistit skutečnou výši nutných měsíčních výdajů úvěřované. Z výpisu z účtu úvěřované za únor 2018 nelze zjistit konkrétní pohyby na účtu, pouze to, že příjmy na účtu byly nižší než výdaje. U nákladů na bydlení

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Barchánková.

je uvedena pouze částka 1 000 Kč (bydlení u rodičů), ostatní výdaje nejsou uváděny žádné, splátky na další úvěry od žalované činily již 6 765 Kč měsíčně. Z údajně volných zdrojů ve výši 2 725 Kč měla být úvěrována dle žalované schopna splácet další úvěrovou splátku ve výši 1 774 Kč. Žalovaná opět zcela ignorovala hodnocení úvěrované v systému NRKI, dle kterého nebylo možné skóre úvěrované ani vypočíst, byl pouze uveden kód příznaku 16, což znamenalo, že klientova smlouva je hodnocena jako špatná. Závěr soudu I. stupně o neplatnosti úvěrové smlouvy č. 9102116092 z důvodu neposouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr s odbornou péčí (§ 87 odst. 1 zákona č. 257/2016 Sb.), je proto správný.

28. Odvolací soud shodně se soudem I. stupně uzavírá, že s ohledem na absolutní neplatnost všech posuzovaných úvěrových smluv č. 9101069837, č. 9102051322, č. 9102087678 a č. 9102116092 má žalobkyně právo na vydání toho, co žalovaná plněním obou stran získala (§ 2993 část druhé věty před středníkem o. z.). Soud I. stupně vzal za svá skutková zjištění shodná tvrzení účastníků o tom, že právní předchůdkyně žalobkyně zaplatila žalované na poskytnuté úvěry v celkové výši 130 002 Kč částku 155 663 Kč, proto je jeho rozhodnutí, kterým uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni 25 661 Kč s příslušenstvím, správné.
29. Žalovaná v odvolacím řízení uvedla, že žalobkyně by jí měla vydat náhradu za užívání peněžních prostředků, které byly poskytnuty právní předchůdkyni žalobkyně na základě úvěrových smluv ve smyslu § 3002 odst. 2 o. z. v celkové výši 9 042,57 Kč, a tuto svou pohledávku započítla proti pohledávce žalobkyně.
30. Odvolací soud k uvedené obraně žalované (§ 98 věta druhá o. s. ř.), uplatněné poprvé až v odvolacím řízení, uvádí, že vzhledem k tomu, že se jedná o procesní úkon (námitka započtení), který je v odvolacím řízení nepřipustný (§ 216 odst. 1 o. s. ř.), nemohl k němu odvolací soud přihlížet (§ 41a odst. 3 o. s. ř. za použití § 211 o. s. ř.).
31. Odvolací soud proto s ohledem na veškeré výše uvedené skutečnosti rozsudek soudu I. stupně podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil, a to včetně věcně správného výroku o nákladech řízení, jehož znění bylo v souladu s § 142 odst. 1 o. s. ř.
32. O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř. V odvolacím řízení úspěšné žalobkyni přísluší náhrada nákladů řízení odpovídající nákladům právního zastoupení ve výši 2 952,40 Kč, které sestávají z odměny za jeden účelně vynaložený úkon právní služby ve výši 2 140 Kč (písemně vyjádření k odvolání žalované ze dne 1. 7. 2020) podle § 6 odst. 1, § 7, § 8 odst. 1 a § 11 odst. 1 písm. k) AT, paušální náhrady hotových výdajů za jeden úkon právní služby ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 1, 4 AT a 21 % DPH ve výši 512,40 Kč. Jejich zaplacení odvolací soud uložil neúspěšné žalované ve lhůtě tří dnů od právní moci rozsudku dle § 211 a § 160 odst. 1 část věty před středníkem o. s. ř., k rukám zástupce žalobkyně dle § 149 odst. 1 o. s. ř.
33. Odvolací soud nepřiznal žalobkyni část náhrady nákladů odvolacího řízení za právní zastoupení ve výši 5 760,70 Kč, sestávající z cestovního právního zástupce žalobkyně ze sídla jeho advokátní kanceláře k odvolacímu soudu a zpět dne 27. 1. 2021 a z náhrady za ztrátu času právního zástupce cestou k odvolacímu soudu a zpět. Odvolací soud poukazuje na to, že odvolací jednání bylo nejprve nařízeno na den 25. 11. 2020. Dne 24. 11. 2020 bylo odvolacímu soudu žalobkyní oznámeno, že postoupila pohledávku za žalovanou na obchodní společnost Nárokuj s. r. o. Žalobkyně zároveň navrhla, aby v řízení bylo na straně žalující pokračováno s touto společností. Jednání odvolacího soudu dne 25. 11. 2020 tak muselo být z důvodu vydání procesního rozhodnutí odvoláno. Odvolací soud následně nařídil jednání na den 27. 1. 2021 v 11:00 hodin, k němuž byla žalobkyně řádně předvolána prostřednictvím svého právního zástupce již dne 15. 12. 2020. Dne 27. 1. 2021 v 9:50 hodin oznámil zástupce žalobkyně telefonicky kanceláři odvolacího soudu, že se k jednání dostaví o cca 30 minut později, neboť na cestě je nehoda. Odvolací soud konstatuje, že v lednu 2021 se teploty pohybovaly pod bodem nebo okolo bodu mrazu, dlouhodobě byly dešťové či sněhové přehánky a sjízdnost pozemních komunikací byla

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Barchánková.

zhoršená. Tyto skutečnosti byly právnímu zástupci žalobkyně jistě známy, zástupce žalobkyně tak mohl výskyt komplikací na cestě předpokládat a přizpůsobit tomu čas odjezdu z místa své advokátní kanceláře, aby si vytvořil dostatečnou časovou rezervu a dostavil se k jednání odvolacího soudu včas. Odvolací soud dále uvádí, že není jeho povinností vyčkávat pozdního příjezdu zástupce účastníka řízení, zvláště za situace, kdy je avizováno rozsáhlejší zpoždění o „cca“ 30 minut, což byla v tomto případě celá předpokládaná délka odvolacího jednání. Odvolací soud přesto s počátkem jednání ve věci o pár minut posečkal a odvolací jednání zahájil až v 11:09 hodin. Jednání bylo následně skončeno v 11:25 hodin (aniž by se zástupce žalobkyně dostavil). Teprve po ukončení odvolacího jednání a po odchodu zástupce žalované se do jednací síně opožděně dostavil zástupce žalobkyně. Z uvedeného důvodu nemohlo být žalobkyni přiznáno právo na náhradu té části nákladů, které jí vznikly v souvislosti s cestou k odvolacímu jednání.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat dovolání do dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu, který rozhodoval ve věci v prvním stupni, a to za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř.

Praha 27. ledna 2021

JUDr. Aleš Neždařil v. r.
předseda senátu